

**ДО ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
ШУМЕН**

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТ ДАНИЕЛА РУСЕВА – председател на
Общински съвет – Шумен

ОТНОСНО: Удостояването на проф. дпн Румяна Йовева
Никова със званието “Почетен гражданин на град Шумен”

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Румяна Йовева е родена на 23 октомври 1938 г. в гр.Каспичан.

Името на професор Йовева е емблематично за шуменската университетска школа, която има най – голяма заслуга в определянето на националните образователни стратегии. Самата тя определя живота си като учителство, посветено на голямата ѝ любов – литературата. Проф.Румяна Йовева осезаемо присъства като изследовател и преподавател в контекста на българската наука и образование.

Още с темата на първата си дисертация, защитена през 1979 година – “Философско - историческите романи на Емилиян Станев”- Румяна Йовева заявява отграничаването си от стереотипите и говори за сблъсъка на идеологии, проявяващ философската проблематика на Историята и Човешкото в различните тематични избори на Емилиян – Станевите “несъбитийни” сюжети, отразяващи събитието на индивидуалностите.

Предусещането на перспективите в литературознанието и методиката на литературното обучение в научната и преподавателска дейност на проф. Йовева е резултат на вярната ѝ интуиция за художествения текст, проверена в съвременната теория и философия, превърната в методология и практическа система за преподаване – усвояване от ученици и студенти. Още с влизането си в катедрата по

методика на Шуменския университет през 1980 г. тя създава нов тип отношения – към литературата, към аудиторията - основани на респекта към творческия обект и взаимоуважението със студентите. Организираните по нейна идея конференции по проблемите на литературния анализ събират университетски и училищни преподаватели от цялата страна на разговор за начините, по които спецификата на художествения текст предпоставя прочита и методическите стратегии на преподаването му.

Може да се твърди, че голяма част от концептуалните, понятийните, системните трансформации, превърнали се впоследствие в устойчиви образователни принципи, са инициирани в дейността на проф. Йовева. Публикуваният като учебник вариант на втория ѝ дисертационен труд – “Методика на литературното образование” е единственото най-пълно пособие, подпомагащо работата на учители и студенти филолози. Заедно с проф. Маргарита Георгиева успяват да наложат мисленето на педагогическия дискурс като непрекъсваем процес от 1 до 12 клас, като по този начин се преодолява отчуждението между началния и основния му образователен етап. Опорните тези на този труд са подчинени на мисленето за литературата в контекста на културното и историческото развитие, както и в съприкосновението ѝ с науките, подпомагащи разпознаването и разбирането ѝ.

Тя е един от най-задълбочените изследователи на Емилиян-Станевото творчество и е много добър познавач на новата и най-новата българска литература. Нейните проучвания за Ботев, Г. Стаматов, Гео Милев, Йовков, Вапцаров и още съвременни автори са вдълбочен в текстовете и диалогично отворен към контекста прочит на емблематични произведения от най-наситения и неспокоен период от литературното и културното ни самоопределяне. В този смисъл една от най-цитираните ѝ студии – “Бай Ганьо – мит и реалност” е илюстрация на противоречивата, но не и негативна същност на българското като самобитност и възможност за вметване в света на другите и другостта. Води специализирани курсове за Ботевата поезика, прозата на 30-те и 40-те години на 20 век, а през последните няколко години и филолозите от Софийския университет имат възможност да участват в магистърската ѝ програма “Исторически парадигми и версии на литературни истории”.

Много от най-добрите преподаватели по литература в много градове в страната, са студенти и последователи на проф. Йовева. Неслучайно се говори за шуменска методическа школа. Участва в различните квалификационни форми на департамента във Варна като помага на желаещите да продължат професионалната си квалификация.

По време на двата си мандата като заместник-ректор по учебната част (1983-86 и 1993-94) Румяна Йовева влага много време и усилия за стабилизирането и обновяването на системата, осигуряваща превръщането

по-късно на висшето педагогическо училище в университет. А категоричното ѝ присъствие с позиция и глас като член на Академическия съвет я прави съпричастна към всички важни решения, имащи отношение към сегашността и перспективите на университетската общност.

Признание за професионалните и човешките качества на Румяна Йовева е участието ѝ от 1997 до 2004 г. в Специализирания научен съвет по педагогика към ВАК и Научната комисия по педагогика към ВАК от 2004 до 2007 г., където името ѝ се възприема като синоним на принципност, критичност, аргументираност, изявени във винаги обосноваваните ѝ изказвания, рецензии, представяния. Като посланик на Шуменския университет тя поддържа и подпомага утвърждаването на авторитета му с подкрепата на много преподаватели, повишили научните си степени и звания във времето на членството ѝ в тези институции. През 2002 г. получава званието 'професор по методика на литературата', което обобщава и оценява труда и творческата ѝ отдаденост.

Значим принос към стила на личностното формиране чрез литературата са и публикациите на проф. Йовева, свързани с писменото изразяване на учениците по проблеми от художествения текст. Най-пълната система на интерпретативните съчинения, предвидени за създаване на умения за самостоятелни изказвания в учебното съдържание 5-12 клас, е представена в третия том на "Писмените ученически текстове".

Статиите ѝ "Механизми на властта и диалогът в литературнообразователния дискурс" и "Литературното образование в българоевропейската реалност" говорят за ролята на литературното познание като идентификационен различител на личността и общността в процесите на глобализация и нова йерархизация на ценностните им определители.

Учебникът "Обучението по български език и литература в началното училище", където е съавтор доказва възможността за приспособяване на методическите стратегии в ситуацията на първите срещи с понятията за езика и литературата, които от средство за усвояване на четенето и писането се превръщат в самостоятелен познавателен обект.

Други нейни по известни трудове са : "Философско-историческите романи на Емилиян Станев" , "Обучението по български език и литература в началното училище", "Литературното образование в българоевропейската реалност".

Неоспорими са заслугите на професор Румяна Йовева в областта на литературната и методическата наука. И тя отдавна е спечелила уважението и признателността на цялата професионална гилдия. Нейният 70-годишен юбилей (2008) е повод отново да ѝ бъде засвидетелствана обичта и признателността на всички шуменци, на цялата университетска общност, на всички специалисти по български език и литература. Удостояването ѝ с наградата "Почетен гражданин на Шумен" ще бъде

чест за нашия град, за Шуменския университет, за всички, които са съпричастни към проблемите на българското образование и култура.

На свое заседание ПК по просвета, образование и наука единодушно подкрепи направеното предложение.

С оглед на гореизложеното и във връзка с 70 годишнината на проф. дпн Румяна Йовева Никова и на основание чл.25 от Статута на символите, почетните знаци и звания: "Званието "Почетен гражданин на град Шумен" се присъжда на правоспособни български или чуждестранни физически лица за извънредни граждански заслуги спрямо обществеността и за обществена дейтелност довела до качествено развитие на регионалната политическа система, местната икономика, културата, науката, образованието и спорта на Община Шумен" предлагам Общинският съвет - Шумен да вземе следното

Р Е Ш Е Н И Е:

Удостоява със званието "Почетен гражданин на град Шумен" проф. дпн Румяна Йовева Никова.

ДАНИЕЛА РУСЕВА:

**Председател
на Общински съвет**